

50
LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
EDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI
Naslov: Za svet in narod — za pravico in resnico — za bojo za umagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽB V. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

STEV. (NO.) 178.

CHICAGO, ILL., TOREK, 16. SEPTEMBRA — TUESDAY, SEPTEMBER 16, 1941

LETNIK (VOL.) L

Sijajna verska manifestacija za mir - Rusi se umaknili

Do 200,000 vernikov se udeležilo Svete ure

Ogromni Soldiers Field v Chicagi bil naravnost preplavljen od številnih trum vernikov. — Nadškof Stritch pokazal v svojih besedah, kje se najde pravi mir.

Chicago, Ill. — Katoličani tukajšnjega mesta in okolice, katerim so se pridružili tudi mnogi drugoverci, so se zbrali v nedeljo zvečer k impozantni manifestaciji, pri kateri so izrazili svoje želje in prošnje najvišjemu Vladežu, naj bi skoraj prisiljal v dušo človeštva pravo razsvetljenje, da bi se to obrnilo od sovraštva in uničevanja k miru, pravičnosti in ljubezni.

Ogromni Soldiers Field, ki je izza svoječasne evharistične kongresa postal znan katolikom cele Amerike in tudi zunanega sveta, je bil naravnost preplavljen od velikanskih trum vernikov. Veliko število jih ni moglo priti v prostor in so prisostvovali pobožnosti zunaj pred vhodi. Računa se, da se je te Svete ure molitve za mir udeležilo do 200,000 ljudi.

Sijajni zunanji obredi in ceremonije so v veliki meri pripomogle k dviganju verskih čustev navzočih. Pobožnost se je pričela z veličastno procesijo, ki se je iz vhoda na južnem koncu prostora pomikala med vojaškimi špalirjem proti glavnemu oltarju, ki je bil sijajno razsvetljen in okrašen s papeškimi in ameriški zastavami. V procesiji je najprej korakalo 6,000 ministrantov, katerim je sledilo okrog 1000 duhovnikov, med njimi 50 monsignorjev, in končno več sto vodilnih osebnosti iz vladnih in trgovskih krogov.

Vrhunec cele verske prireditve pa je bila javna skupna molitev po namenu papeža za doseg skorajšnjega pravičnega miru. Očitno je bilo, da so se udeleženci ob tem trenutku zavedali, da doseg miru, pravičnega miru, ni odvisna od kanonov in še več kanonov ter bomb in še več bomb, marveč ravno od nasprotnega, namreč, da se človeška duša dvigne iz te barbarske ropotije ter se povzpne v višave, kjer vlada zakon večnega miru in ljubezni. Primerno je izrazil to idejo voditelj cele pobožnosti, nadškof Stritch, v svojih štirih meditacijah: "Svoj mir vam zapuščam," "Mir v Betlehemu," "Mir na Kalvariji" in "Zadoščenje ter posvečenje."

Namen, ki ga je imel, ko je sklical to uro molitve, je nadškof Stritch razložil v svojem govoru, ko je dejal, da njegov poziv ni odražal v nikakem oziru kakega političnega mišljenja, marveč, da je bil "resnična in iskrena prošnja k Bogu za pravični mir, za mir, kakoršen se ne more doseči z mečem." Kristus, prinaša k njemu tudi svoje zunanje aktivnosti, svo-

ZNANKI UPORA V ZAGREBU

Uporniki so poslušali bomb in strojnici.

Zagreb, Hrvaška. — V tukajšnji centralni telefonski postaji so zadnje nedeljo eksplodirale štiri nastavljenе bombe, ki so ranile nad ducat ljudi, med njimi nekega nemškega majorja. Uporniki čini so se dogodili tudi na nekem drugem kraju mesta, pri katerem je bilo šest hrvaških vojakov ranjenih od strelav in strojnici. Kakor navadno, se tudi ti čini pripisujejo komunistom. Eksplozije v telefonski centrali so povzročile, da se je ves telefonski promet med mestom in ostalo deželo pretrgal. Omenjeni napad s strojnimi kamni se je izvršil s strehe neke hiše. Vojaštvo je takoj pričelo preiskavo v sosednjih poslopih, ne ve pa se, s kakim uspehom.

ITALIJA NAPOVEDUJE, DA UTEGNE PRITI DO STRELJANJA

Rim, Italija. — Fašistični vodja Gayda, ki pogostokrat izraža splošno mnenje fašistov, je zadnji petek izrazil svarilo, da utegnejo ladje osiščati streljati na ameriške ladje, in sicer iz samobrambe. Povdarja pa se, da italijanske ladje ne bodo iskale incidentov, ki bi vodili do odprte vojne med osiščem in Ameriko, pač pa, da je očitno, da ima Roosevelt ta cilj.

ADMIRAL PRIČAKUJE SOVRAŽNOSTI

New York, N. Y. — Admiral Andrews, poveljnik tretjega pomorskega distrikta, je v nekem govoru zadnji petek napovedal, da bo na Atlantiku prišlo do streljanja "v bližnji bodočnosti." Pripomnil, je, da mora biti vsak ameriški častnik ponosen, ako se bo mogel udeležiti teh spopadov, dočim je skupino angleških častnikov, ki je bila navzoča, nagovalil z "brati" mornarice njih veličanstva.

CENE AVTOMOBILOM ZVIŠANE

Chicago, Ill. — Prodajalci Buick avtomobilov so imeli zadnji petek sestanek v 23 mestih, med temi tudi v Chicagi. Potom telefona so dobili ob tej priliki iz urada družbe obvestilo, da se bodo avtomobili vzorca 1942 zvišali v ceni od 9 do 16 odstotkov.

"ŠIRITE AMER. SLOVENC"

je gospodarske probleme in svoje mednarodne odnose.

JAPONCI OBSOJAJO PREDSEDNIKOV GOVOR

Tokio, Japonska. — Tukajšnji listi so v petek ostro obsojali govor, ki ga je imel predsednik Roosevelt večer prej, ter ga ožigosali da je sebičen, nepravilen in slepilen. Njih kritika se je glasila, da razume Roosevelt svobodo na morjih tako, da smejo kontrolirati morja le ameriške in britanske ladje in nobene druge. Ako se naj Rooseveltov nauk res uveljavi, potem se ima prenehati britanska blokada. Listi priporočajo, naj se postavi Amerika v resnici na nevtralnost stališče ter naj ne podpira ene bojujočih se strank, na kar bo celi svet priznal Ameriki pravico svobode na morju; dokler pa njene ladje kršijo zakon o plovi, je zahteva po tej svobodi navadno sleparstvo.

RUSIJI SE ZAGOTAVLJA NEOMEJENA POMOC

Washington, D.C. — Od komisije, ki jo je predsednik Roosevelt imenoval, da odide v Moskvo, da ugotovi, kak materijal Rusija najbolj potrebuje, se je razodelo zadnji teden, da bo Amerika dajala sovjetski vladi pomoč v polnem obsegu, dokler ne bo nazijsvo zlomljeno, in, da se bo ta pomoč tudi nemudoma pričela pošiljati. To se je slišalo od komisije, ki obstoja iz peterih mož, potem ko je ta imela s predsednikom konferenco, na kateri je dobila končna navodila pred odhodom. Namignilo se je celo, da bo ameriška pomoč tako izdatna, da utegne omogočiti Rusiji ofenzivo proti Nemčiji.

VOJAKI RAZBILI SALUN

Alexandria, La. — Vojaške oblasti vodijo točasno preiskavo proti skupini vojakov, ki so v nekem tukajšnjem salunu izvali spopad ter nato še lokal razbili. Do incidenta je prišlo, ko so vojaki pričeli razgrajati, ker je lastnik saluna podražil ceno piva. Bili so tako nasilni, da je lastnik, kakor pravi, bil prisiljen, rabiti orožje. Meril pa je, kakor trdi, v tla, toda kljub temu je bil eden od vojakov ranjen. Drugi dan je bil salun zaprt, toda vojaki so kljub temu vdrli vanj ter razbili vso opremo.

Nemci ustvarjajo obroč okrog Kieva

Na dveh krajih bili Rusi prisiljeni, da so se umaknili pri obrambi Kieva. — Mesto v nevarnosti, da ne pride v "klesce." — Srdita obramba Leningrada se nadaljuje.

PO KAT. SVETU

Quebec, Kanada. — V kanadski armadi je okrog 200 katoliških kaplanov, ali približno po en kaplan za vsakih 500 katoliških vojakov. Od teh jih je zdaj preko morja 40. — Milwaukee, Wis. — Nadškof Kiley je zadnji teden objavil, da se bodo pričeli pobirati darovi v svrhu, da se predela in dogotovi tukajšnja katedrala sv. Janeza. Delo se bo pričelo v decembru in bo stalo okrog četr milijona dolarjev. — London, Anglija. — Tukajšnji tednik Catholic Herald je v svoji zadnji izdaji priporočal, naj bi se sklenil med Vatikonom in Rusijo konkordat, po katerem bi se zagotovila verska svoboda v Rusiji. — New York, N. Y. — Pouk o spolnem vprašanju in zdravstvu ne spada v filmska gledališča. Tako se je pred kratkim izrazil nadškof McNicholas iz Cincinnati, rekoč, da ta pouk spada v delokrog staršev, dočim so gledališča za oddih in razvedrilo.

PREMOGARJI SE UPRI ZVIŠANJU ASEMENTA

Hazleton, Pa. — Kakih 10,000 premogarjev je bilo zadnji petek brez dela, ko se je 14 premogovnikov v Pennsylvaniji zaprlo zaradi upora unijskih članov proti povišanju asementa od dosedanjega \$1 na mesec na \$1,50 in letne doklade od \$2 na \$6. To zvišanje je pretežna večina članstva United Mine Workers, ki spada pod CIO, odobrila, toda premogarij v tem okrožju so glasovali proti njemu, in v protest, ker se jim je hotel kljub temu naložiti, so zastavali. Pričakovalo pa se je, da se bo upor končal začetkom tega tedna in je v svrhu razgovorov prispel semkaj iz Washingtona zastopnik glavnega urada.

Moskva, Rusija. — Sovjetski krogi so v ponedeljek priznali, da so morale njih čete v Ukrajini napraviti umik in, da so nazili na nekem kraju prekoračili reko Dnjeper, sled česar, da je ukrajinska prestolnica Kijev prišla še v večjo nevarnost. Svoj prehod preko reke so si nazili izsilili pri mestu Kremenchug, ki leži 175 milj jugovzhodno od Kieva. Razvidi se iz tega, da se skuša nemško vodstvo poslužiti tudi v tem slučaju svoje običajne taktike, namreč sistema "klesč." Ze prej, namreč koncem zadnjega tedna, so prisilili ruske čete k umiku pri mestu Černigov, ki leži 80 milj severno od Kieva. Na ta način torej skušajo stvoriti okrog Kieva ogromne "klesče," v katere bi stisnili mesto in velik del ozemlja okrog njega.

Za severno mesto, Leningrad, so se bitke v svoji ljutosti te dni še mnogo poosttrile. Dasi Nemci čimdalje bolj zožujejo krog okoli mesta, vendar ni pričakovati, da bi se ruski brambovci podali. Nasprotno, iz njih aktivnosti se vidi, da se pripravljajo, braniti mesto tudi, če bi Nemci že prodrli vanj.

NAZIJI ZAPIRAJO NORVEŽANE V MASAH

Stockholm, švedska. — Iz sosednje Norveške prihajajo poročila, da je tamkaj uporniški duh z avzelo tak obseg, da so bile nazijske oblasti prisiljene, zapirati prebivalstvo kar v masah, a kljub temu med ljudmi tako vre, da grozi resen konflikt tekem prihodnjih dni. Ogorčenje je prikipevalo do viška, ko sta bila zadnji teden usmrčena dva delavska voditelja, kar so oblasti podtemu naložili, so zastavali. Pričakovalo pa se je, da se bo upor končal začetkom tega tedna in je v svrhu razgovorov prispel semkaj iz Washingtona zastopnik glavnega urada.

Iz stare domovine

Štirideset let je obstojala v Radečah "Kmetška knjižnica", katere je štela ob koncu lanskega leta do 1200 knjig. — Splašeni konji so rešili vozniku življenje. — Se druge neobjavljene vesti iz starega kraja.

Krasni uspehi štiridesetletnega dela

Radeče. — Pred 40. leti, ko so zgodovinski in narodnostno pomembni sklepi in resolucije velikega katoliškega shoda v Ljubljani razgibali vso slovensko katoliško javnost, so ustanovili tudi v našem mestecu "Slovensko katoliško izobraževalno društvo", nazvano "Kmetška knjižnica". Takratni radeški kaplan č. g. Jakob Žust se je skupno z domačimi prvoborniki slovenske katoliške misli gg. Rižnarjem, Laharnarjem in Simončičem Jankom zavezal za ustanovitev društva, katerega glavna naloga je bila širiti in utrjevati slovensko in katoliško misel ter izobrazbo. In tako je bil dne 2. svečana 1901 v prostorih Okrajne posojilnice ustanovni občni zbor. Udeležilo se je tega občnega zbora 25 radeških in okoljskih kmetovalcev in obrtnikov, kateri so izvolili tudi začasno vodstvo, v katerem so bili gg. Laharnar Franc, posestnik, Jakob Rižnar, Martin Kovačič, Jakob Žust, kaplan, Josip Ravnikar in Janko Simončič. Prvi redni občni zbor je bil dne 19. maja 1901. Novoustanovljeno društvo je v nadaljnjih letih z veliko marljivostjo izvrševalo svoje poslanstvo, kajti že 6. septembra 1909 se je priključil telovadni odsek "Orel" in maja 1911 tudi godbeni odsek. Na svečan način je društvo proslavilo desetletnico svojega obstoja ob osebni udeležbi dr. Janeza Ev. Kreka. V trudu in znoju, kot pojemo v himni, so se vrstili uspehi za uspehi in letos ko mineva 40 let, moramo priznati, da je bilo prosvetno društvo porojeno iz osnovne potrebe malega človeka v radeški občini. Žal, da ne moremo naštevati podrobno vseh statističnih ugotovitev, po katerih običajno presojamo uspešno ali neuspešno delovanje društev. Društvo je pridilo okrog 800 javnih nastopov, iger, akademij, pevskih koncertov, predavanj, da ima najobsežnejšo radeško knjižnico z okrog 1200 knjigami in revijami. Krona vse delovne neumornosti in napredka pa je v l. 1940. zgrajen nov prosvetni dom, v čast društvu in v ponos Radečam.

(Kot toliko drugega kulturnega dela, je gotovo tudi to postalo žrtev vpada sovražnika v Jugoslavijo. — Pripomba priobčevalca vesti iz domovine).

Sreča v nesreči

Zares srečo v nesreči je imel 45 letni kmet Stjepan Čuina, katerega sta v bližini Trebovca pri Posavskih Bregih, ko se je vračal s sejma, napadla dva potepuha. Streljala sta na kmeta, ki je brez orožja sedel na vozu, in ga hotela pobiti. Od strelav sta se pa konja

splašila in dirjala z vso hitrostjo po cesti, kar je kmetu rešilo življenje. Sicer je močno ranjen na glavi, vendar ne smrtno nevarno. Potepuha sta čakala na novo žrtev. Po cesti je pripeljal 40 letni voznik Pavel Baničev iz Trebovca. Zločinca sta ga ustrelila in mu odvzela denarnico, v kateri je bilo par sto dinarjev, nato pa sta izginila. Sele nekaj ur nato so kmetje našli truplo Baničeva in ga prenesli domov v Trebovec.

Smrt pri podiranju drevja

V Kicarju pri Ptujju je posestnik Franc Pegan odšel nekega jutra v gozd, da tam podere nekaj dreves. Pa je prišlo do nesreče, da se je padajočemu drevesu prepoznano umaknil ter se je zrušilo nanj in ga pod seboj pokopalo. Zmečkalo mu je lobanjo ter je obležal na mestu mrtev.

Svinec so odnesli

Iz zaprtega vagona so na postaji v Teznu (v Mariboru) odnesli neznani storilci v par nočeh za več sto kilogramov svineca v vrednosti 22.000 litarjev. Oblasti so tega dejanja osumile 26 letnega progovnega delavca Franca Seletinčerja iz Razvanja in 27 letnega delavca Jožefa Kokala iz Spodnje Dobrave. Seletinčerja je dejanje priznal, dočim je Kokal zanikal. Nadalje so oblasti izsledile, da je svinec kupoval Marija Švarc iz Bohove, uslužbena pri nekem trgovcu z železnino in sicer je povedala, da ga je kupila od Kokala.

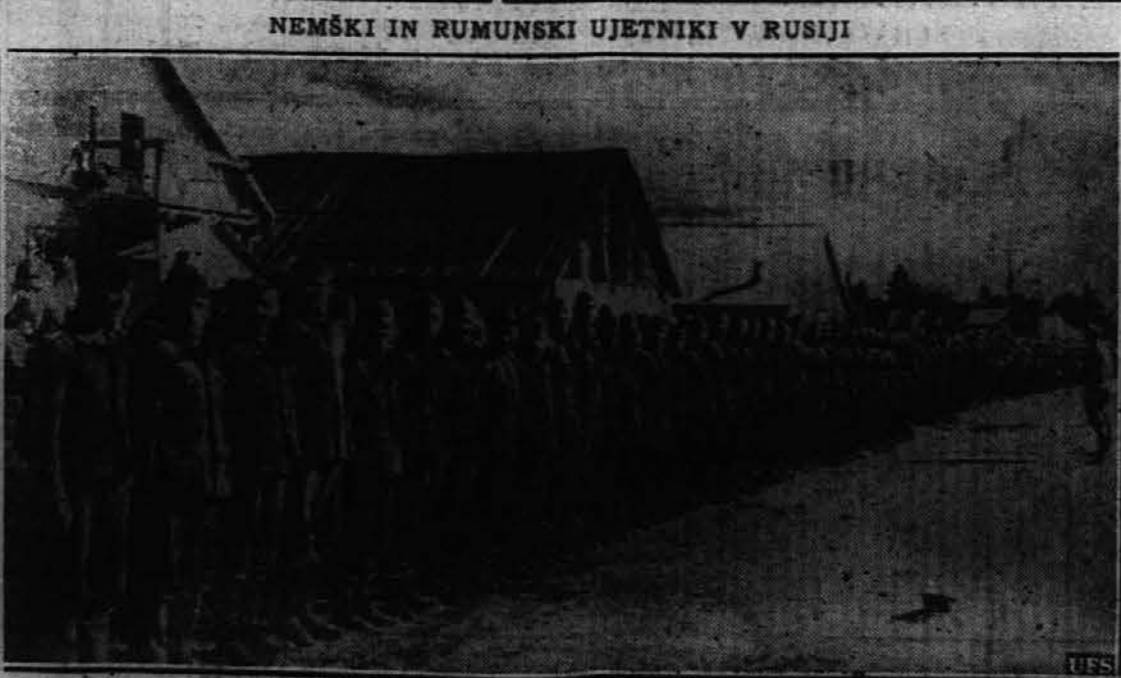
Nearečen padec

V Ljubljani v Židovski ulici je nesrečno padla po stopnicah šivilja Ana Vukičeva. Pri padcu si je prebila lobanjo in so jo morali odpeljati v bolnišnico.

Krvna osveta na Podravju

Pred dvanajstimi leti sta stara brata Marko in Miko kožlič iz vasi Stapanovcev v Sremu v zasedi pričakala nekega svojega nasprotnika in ga ubila. Zaradi tega sta bila obsojena vsak na deset let robitve. Ko sta se vrnila domov, sorodniki pokojnega še niso mogli preboleti zločina. Oba brata sta bila takoj posvarjena, naj se varujejo maščevalcev. Pa ni bilo dolgo po tem, ko je Marka ustrelila lastna žena, kmalu nato je padel tudi Miko. Ko se je vrnil s polja domov in stopil v vežo domače hiše, ga je maskiran neznanec udaril s sekuro po glavi in ga na mestu ubil.

— Ali ste že kaj prispevali za ubogo trpečo staro domovino? Ako še ne, položite čimprej mal dar, domovini na altar!

Kakor govori pojasnilo, ki je bilo poslano a to sliko iz Moskve, kaže slika dolgo vrsto nemških in rumunskih vojakov, ki so prišli v rusko ujetništvo ter so zdaj zaprti v nekem ujetniškem taboru.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izdaja vsak dan razen nedelj, pono-
delj in dnevi po praznikih.

Izdaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.

Najboljše uredništvo in tiskovna
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5244

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5244

Subscriptions	Subscription
For one year \$5.00	For one year \$5.00
For half a year 2.50	For half a year 2.50
For three months 1.50	For three months 1.50
For one month .50	For one month .50
For one year \$5.00	For one year \$5.00
For half a year 2.50	For half a year 2.50
For three months 1.50	For three months 1.50
For one month .50	For one month .50
For one year \$5.00	For one year \$5.00
For half a year 2.50	For half a year 2.50
For three months 1.50	For three months 1.50
For one month .50	For one month .50

Dopolnil valnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo
vraj dan in pol pred dnem, ko izide list. — Za sadno številko v tednu je čas
do četrtke dopoldne. — Ma doplate kot podpis se ne oziroma. — Kopiranje pred-
stavlja nevarje.

Registered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nemcem ne gre, kakor
so mislili

Prvih dvesto mesecev sedanje vojne je šlo Nemcem
bolje, kakor so Nemci sami računali. Nemški generalni
štab ima posebnega veščaka, ki se drži v ozadju in je javno
le malo kedaj omenjen. Pravijo mu "molčeci" general in
se podpisuje za imenom Hadler. Nekateri pa vedo pove-
dati, da to ni njegovo pravo ime. Ime gori ali doli, ta
"molčeci" general Hadler, baje izdelava vse podrobne načr-
te za vsak napad nemške armade. Obdan je z najboljši-
mi veščaki v vojaških zadevah, ki z njim delujejo na na-
črtih. Kar ta tajni vojaški svet zamisli in odloči, to mo-
ra generalni štab, ki mu načelujeta generala Keitel in
Braunhartsch, izvajati.

Zunanjo politiko Nemčije vodi von Ribbentrop, ki je
premeten diplomat. Njegov potovalni zastopnik je von
Pappen in še nekateri drugi. Uradna nemška propagan-
da pa je v rokah profesorja Goebbelsa, ki je zelo zmogel
in prefrigan zavajalski propagandist.

Priloge za vsako ofenzivo, najprvo trgovsko, potem
diplomatsko in pozneje če treba oboroženo, se skrbno ure-
de. Najprvo nastopi urad zunanjega ministra s tako ali
tako trgovsko ponudbo, ki ji dajo razne privlačne in mi-
kavne lastnosti. Če ribiča (namreč država, katero ho-
čejo zasnoviti), prime za ta trnek, potem se pojavi v pre-
stolnici take dežele takoj von Pappen, nemški potovalni
zastopnik. Z njim pride navadno krdelo raznih strokov-
njakov. Ti imajo takoj nalogo, da ustanove v taki deželi
razne urade pod imeni raznih goljufivih zastopstev. V
resnici pa delujejo na pripravah za peto kolono in špijona-
žo. Ako uspejo, je dežela kmalu v pakovih mrežah na-
zijske diplomacije. Delujejo s podkupovanjem, s tem in
onim na razne načine. Med tem prihaja v deželo več in
več "turistov", ki so navadno sami vojaški strokovnjaki,
ki prihajajo iz namenov, da pripravijo vse, kar se da za
peto kolono. Predno se zave taka dežela je že v nazijskih
pajčevinah.

Med tem začne vstrajno delovati Goebbelsova propa-
ganda. Če se to ne izda, začne počasi množiti ob meji svo-
jo vojsko in odločne grožnje začne prihajati. Začne se ta-
kozvana "živčna ofenziva". Male dežele navadno niso
vzdržale. Le nekatere so vstrajale in šle raje v spopad,
kakor bi se mirno udale.

Avstrijo so naziji zasedli brez odpora. Češka je bila v
Monakovem izdana in prodana. Poljska se je postavila
in bila razdejana. V Danski in Norveški je Nemcem
vsled velike angleške brezbrčnosti uspelo bolje, kakor so
pričakovali. Potem v Belgiji in Franciji zopet bolje, ka-
kor so pričakovali. Do tu je šlo, kakor bi bilo z lojem na-
mazano. Nemci so samo pihili in Maginot črta in vse
trdnjave so se podirle, kakor bi bile iz samega papirja, da-
si so Nemci pričakovali veliko hujši odpor v Franciji.

Za tem so lansko zimo rešili Italijane pred popolnim
porazom v Albaniji, kjer so jih Grki mazali, da je Italijan-
om že vsa sapa posla. Nato so mislili udariti na severno
Afriko, Španijo in Portugalsko. Po nastopu tropične vro-
čine in misli, da Španija je itak že tihi partner osišeča, je
nemški "molčeci general" svoje načrte na hitro roko spre-
menil. Za spremembo je imel sledeče razloge: a) Angli-
ja še daleč ni pripravljena za kako invazijo; b) Amerika
še dve leti ne bo dosegla količine proizvodnje, ki bi zado-
ščala za aktivni vstop v vojno; c) zapad ni ta čas nevaren
Nemcem; d) nevarno pa je, da bi Rusija stala z veliko obo-
roženo silo za hrbtom Nemčije. Ta zadnji razlog je naj-
bolj razburjal nemške živce. Rusijo so mislili napasti,
ampak pozneje. Zdaj pa so vodilni krogi na enkrat spo-
znali, da je najboljši čas za napad na Rusijo takoj po po-
razu Jugoslavije in Grčije. In res, "molčeci general"
Hadler je izdelal načrte za napad na Rusijo. Načrti so
govorili, da bodo Nemci popolni gospodarji Rusije okrog
15. avgusta. Nemci so računali, da bodo Ruse pometli,
kakor so Francoze in druge. Tu so se Nemci uračunali.
Najbrže je, da Nemci niso mogli s svojim vohunstvom
spoznati ruske vojske in tako niso vedeli, ne znali, kaj je
imela Rusija pripravljenega za svojo obrambo.

Nemci so sicer napredovali v rusko ozemlje. Toda vse
to napredovanje je le teritorialnega značaja, kar v Rusiji
nič ne pomeni, ker Rusija ima prostora, mnogo več, kakor
ga potrebuje. Glavne ruske sile pa dosedaj Nemci niso po-
razili. Na sedanji fronti je še vedno od šest do sedem mi-
lijonov mož, dočim v donskih pokrajinah tririrajo okrog
3 milijone mož. Za uralskim gorovjem pa urijo nadalj-
nih sedem do osem milijonov rekrutov, ki imajo poseči v
boj še le prihodnjo spomlad. Vojakov Rusom torej ne
manjka.

Nemcem gre vojska z Rusijo na živce. In to ne brez
vzroka. V dosedanem vojskovanju z Rusi so zgubili go-
tovo do blizu dva milijona najboljših mož. Velike množi-
ne vojnega materiala so zgubili. Porabili velikanske
množine olja. Dobili v Rusiji dosedaj pa še nič. Ruska
zima je pa pred durmi. Odtod nemške skrbi.

"Molčeci general" se je uračunal. Hitler je razočaran.
Nemško ljudstvo pa razočarano nad vsem. Dolge zimske
noči se bližajo in sleherni večer dalj in dalj padajo an-
gleške in ruske bombe na nemška mesta in na steni se po-
javlja napis: Hitler, kar si sejal, to boš zdaj žel! Zraven
se pomanjkanje v Nemčiji in v vseh okupiranih deželah.
Nemci spoznavajo, kam jih je pripeljal moderni brutalni
barbar Hitler.

Vojske z Rusijo ne bo konca niti prihodnjega 15. av-
gusta, niti potem naslednjega 15. avgusta. Rusije Nem-
ci ne bodo premagali. Zima se bo za Ruse najbolje vojs-
kovala in vroča nazijska kri se bo v ruski zimi ohladila
in prejela plačilo, ki ji gre.

DRŽAVLJANSKA ŠOLA
V CLEVELANDU

Cleveland, O.

Koncem septembra meseca
se bo zopet začel novi razred
pouka o državljanstvu, pod
učiteljstvom Wm. J. Kenick,
v Slovenskem Narodnem De-
mu, za vse učence, ki razume-
jo in znajo nekaj angleščine.
— Advokat Kenick je izdelal
posebne izpite in je dobil certi-
fikat države Ohio za učitelja v
višjih šolah. — Več kot sto
učencev je dobilo svoje držav-
ljanske papirje v zadnjih treh
letih, ki so obiskovali šolo
pouka o državljanstvu pod uč-
teljstvom slovenskega advoka-
ta Wm. J. Kenicka.

Registrirajte se v njegovem
uradu na 982 East 63rd Street,
Cleveland, Ohio. Odprto vsaki
večer ob 7:00 uri.

Wm. J. K.

PISMO IZ DOMOVINE

Bela Krajina, Dolenjsko

13. julija

Dragi brat — Tvoje pismo
smo prejeli te dni. Jaz sem bil
pri vojakih pet tednov in v
vojski tudi, pa mi je sam Bog
dal, da sem se srečno zdrav
vrnil domov, ker tega nisem
mislil, da bi bil sedaj še živ.
— Nam je doma jako težko.
Odkar sem jaz doma, nimamo
več hlapca, ker ga ni s čim
plačati, le za pašo imamo ma-
lega, ker ne moremo biti sami.
Mama še vedno enako boln
in si ne morejo nič pomagati.
Zdaj, ko je vroče, je še hujše
vedno ležati in vedno moramo
biti pri njih. Popraviti bi mo-
ral svinjake, pa sedaj se ne
da. Voz smo tudi dali v vojs-
ko, pa ga ni bilo nazaj, se je
zgubil in moram gledat za
drugače. — Če boš kedaj mo-
gel, mi kaj pošlji, ker so stro-
ški, ker je dolgo bolezen pri-
hiši in zraven moramo še mi

Naj še povem, kaj se nam je
pripetilo, ko smo šli gori. Ko
pridemo v Morfoso, kmalu za-
vijemo doli na stran in vozimo,
sem in tja, kakor bi
vozili po strehi. Ko pri-

tpeti. — Te lepo pozdravlja-
mo tvoj brat in sestre in naša
bolna mamica. — Z Bogom.

V KALIFORNIJO IN NAZAJ

West Pullman, Ill.

(Dalje). — Popolne smo se
zopet poslovili in se peljali
nazaj čez Clear Lake Oaks v
Calistoga in zopet nazaj v San.
Helena, kjer je bila ohcet, toda
se nismo več tam ustavili, pač
pa smo se vstavili pri nekem
Semičarju ali "Sokcu" in smo
vino pokušali. On se piše Jak-
ša in je doma iz Semiča. Ima
pa prav dobro kapljico, da sem
jo tudi nekoliko s seboj vzel
in če kateri pride k meni, nuj-
jo lahko dam nekoliko za po-
kusiti. — Od tam naprej se ni-
smo nič več ustavili do San
Francisco.

Ko smo se nekoliko odpoči-
li, smo jo drugi dan mahnil
zopet na skoro 250 milj dolgo
pot, čez Oakland novi most, ki
je dolg nad sedem milj. To je
nekaj za pogledati, kar bi go-
tovo vsakega zanimalo. Nad
dvajset inčev je debel železni
kabel, ki gre od enega konca
mosta do drugega in ki most
drži. Poprej so plačali, ki so
se vozili čez most po 50c vsak,
ki je šel čez, sedaj pa računa-
jo že samo 25c. Sedaj bo most
kmalu plačan in potem bo
menda prosta vožnja. Ko smo
šli skozi Oakland, smo videli,
da je precej veliko in moderno
mesto; potem Madera, Mer-
ced, itd. Tam okoli je veliko
sadja in tudi orehov. Najprej
od Madero, Merced, Morfosa,
Yosemite National Park, so pa
skoro sami hribi in je bolj slab
svet.

Naj še povem, kaj se nam je
pripetilo, ko smo šli gori. Ko
pridemo v Morfoso, kmalu za-
vijemo doli na stran in vozimo,
sem in tja, kakor bi
vozili po strehi. Ko pri-

demo v dolino do tekoče vode,
se je meni zdela, da vozimo še
vedno navzdol, voda, se mi je
zdela, pa da teče nasproti
nam. Pa sem omenil bratu, da
kako je to, da voda teče v
breg. On mi je pa zatrdil, da
voda teče v isto smer, kakor
se mi peljemo. Jaz sem še ved-
no trdil nasprotno. Ko je pa
imel priliko da je vstavljal avto,
smo se šli vsi prepričati, kaj je
na stvari in nazadnje sem imel
jaz prav, da je voda tekla na-
sproti nam. Nam se je vsem
zdalo, da vozimo navzdol, pa
smo ugotovili, da vozimo še
vedno navkreber. Tako smo se
vozili kakih deset milj, da smo
prišli do gasolinke postaje,
kjer smo napojili avto in sebi
pogasil žejno. Tukaj sem zopet
omenil, kako je neki to, da se
nam vso pot zdi, da vozimo
navzdol, voda pa da teče v
breg. Pa so nam povedali, da
jih je veliko, ki se na ta način
prevarijo. Toda, to še ni bilo
vse. Ko smo peljali kakih šest
do osem milj, pa avtomobil na-
enkrat ni hotel voziti več kot
30 do 35 milj na uro, pa naj je
tudi brat pritisnil z vso močjo
na gasolin. Niti luči ni bilo ne-
kaj časa, dokler nismo prevo-
zili gotovega mesta. Brat je
menil da je baterija mrtva, ali
pa da je kaj narobe z motor-
jem. Zato je pa, ko smo prišli
na Yosemite, zapeljal karo v
garažo in povedal, da je ne-
kaj narobe z motorjem. Dela-
vec pregleda motor in vse, pa
pravi, da je vse v redu. Tedaj
mu brat pove, da tam in tam
ni imel luči in da kara ni ho-
tela voziti več kot 35 milj na
uro. Delavec se je nasmešnil
in povedal, da ni on prvi, ki
tako pove, kajti tam nobena
kara neče peljati več kot 35
milj na uro. S tem je bil brat
malo potolažen. Tam smo si
tudi dobili prenočišče, da smo
se odpočili, kajti bili smo že
trudni od dolge vožnje, zlasti
pa brat, kajti prav nič ni pri-
jetno voziti po takih hribih, ki
so višji kot 1300 čevljev. Vo-
zili smo se potem od enega
kraja do drugega in videli ve-
liko zanimivosti. Pravijo, da
je tam veliko srn in tudi med-
vedov. Srne smo videli, med-
veda pa nismo opazili nobene-
ga. Ko smo si ogledali važnej-
še reči, smo se podali zopet
proti domu in sicer po drugi
poti, da smo se tudi kaj dru-
gega videli, pa je bilo to še
več hribov, od Yosemite pa do
Yeu town, je 70 milj, pa nas
je vzelo cele tri ure in pol. Pot
gre tako navzdol, da je moral
brat imeti motor vedno v "sec-
ond". — Tako smo polagoma
prišli v takozvan "Big tree".
Tukaj so drevesa zares velika.
Eno je celo tako prirejeno kot
za predor (tunnel). Ko smo se
vstavili, sem drevo premeril
počez in izmeril, da meri po-
čez 21 čevljev. Tukaj so taka
drevesa, kakoršnih nikdar ni-
sem videl. V starem kraju so
rekli, da so v "gori" bukve de-
bele, pa so proti tem dreve-
m, ki sem jih videl tukaj,
kakor mlado drevje. — Od
Yosemite pa doli do ravnine je
več kot 500 ovinkov in neka-
teri so taki, kot konjske pod-
kove. — Ko smo se v Senora
ustavili in se nekoliko pokrep-
čali, smo se zopet podali k po-
čitku, ker potrebni smo ga bi-

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Poroka v Clevelandu

Cleveland, O. — V soboto
13. septembra sta se v cerkvi
sv. Vida poročila Mr. Rudolph
Babich iz East 55th Street in
Miss Josephine Marec tudi iz
East 55th Street. Poroka je bi-
la s sv. mašo. — Mnogo sreče
v novem stanu, žele prijatelji!

Mr. in Mrs. Verbič pozdrav-
ljata

San Francisco, Calif. — Ce-
njeni g. urednik: — Vam in
vsem mojim ter listovim prija-
teljem, posebno v Jolietu, ka-
kor tudi drugod, pošiljam
iskrene prijateljske pozdrave
z obale Tihega morja. — Mr.
in Mrs. Joe in A. Verbič iz Je-
lieta.

Rojenice

Cleveland, O. — Prijazne
vile rojenice so se oni dan
ustavile pri družini Mr. in Mrs.
Oscar Ledenikar na Waterloo
Rd. in jima prinesle v dar
krepkega devet funtov težke-
ga sinka, katerega so prav ve-
seli. Srečna mati je hči družine
Mr. in Mrs. Matija Sežun.
— Prav tako so rojenice obis-
kale tudi družino Mr. in Mrs.
Raymond Srnovrnik na St.
Clair Ave. in tudi njim podari-
le sinkota prvorojenca. — Ca-
statke!

Smrt kosi

Cleveland, O. — V Polycli-
nic bolnišnici je te dni umrla
tukaj poznana Mrs. Josephine
Živoder, rojena Ivaković, v
starosti 46 let, ki je živela na
East 147th Street. Doma je bi-
la v selu Razdrtje-Zagorje in
je bivala v Ameriki 28 let. Za-

li, zlasti še "sofer". Ko drugo
jutro vstanemo, se pokrepa-
mo in jo mahnemo naprej pro-
ti River Bank Oakdalle in As-
cala. V Ascala se vstavimo
pri naših ljudeh — škoda, da
sem imena pozabil. Videl sem
pa pri njih našega Amer. Slo-
venca, in sem vprašal, če ga
imajo še, pa mi je mož tak
odgovoril, da ga nisem dobro
razumel, še enkrat pa nisem
hotel vprašati. Tam sem zopet
videl nekaj, česar dosedaj še
nikoli. Oni imajo samo vino-
grad in trte take, da je na eni
sami trti za štiri "bakse" gro-
zdja. Tudi breskve smo šli
gledat in možak z nami. Videl
sem, da so tako polne, da bi se
vse polomile, če bi ne bile
podprte. Tam vse drevje obdr-
žijo precej pri tleh in ni visko-
ko, da se po potrebi lahko pod-
pre. Je bil tam tudi en Hrvat,
ki je rekel, da bo imel nad sto
ton breskov in tona da je po
\$50.00. Posajenih ima na pro-
storu 15 akrov ter so silno pol-
ne in debele, da imajo tudi po
4 1/2 inča počez. Kar za obcu-
dovati jih je. Tam sem imel
tudi priliko breskve trgat in
smo jih vzeli 200 funtov. Tam
gre vse na tone, tam ne pozna-
jo bušljev. Potem smo še ve-
čerjali, naker smo se odpravili
proti domu. — (Dalje)

pušča soproga, enega sina, se-
stro Rose, ki je omožena v Erie,
Pa. in več drugih sorodnikov.
V starem kraju pa zapušta
starše, dva brata, eno sestro in
več sorodnikov. Pokopana je
bila iz cerkve sv. Josipa zad-
nji četrtak, na Calvary poko-
palšče.

Se en grob

Pittsburgh, Pa. — Tukaj je
nedavno preminul Anton Hor-
vat, v starosti 59 let. Kojen je
bil v Ptuj na Štajerskem in
je prišel v Ameriko pred 37.
let. Zapušta ženo in hčer, v
Californiji pa sina ter brata
v starem kraju.

Zopet v Chicagi

So. Chicago, Ill. — Zadnji
teden sta se vrnila iz Califor-
nije Mr. in Mrs. Frank Golob,
ki je sin Mr. Johna Goloba iz
Ave. M., kateri je že več let
zvest naroben Amer. Sloven-
ca. Frank se je lansko leto po-
dal v Californijo za delom in
je delal pri zrakoplovih. Sedaj
se je vrnil, ker se mu je stožilo
po rojstnem kraju, pa tudi, ker
upa dobiti zaposlitev pri ena-
kem delu tukaj v Chicagi.

Nov grob v Milwaukee
Milwaukee, Wis. — Tukaj
je pred kratkim umrl rojak
Andrej Kanalec, v starosti 73
let. Pokojni je bil doma v
Drežnici na Kanalskem in je
prišel v Ameriko pred 36. leti.
Bil je samski in ne zapušta tu-
kaj nikakega sorodnika.

Na operacijo

Cleveland, O. — Na opera-
cijo v Lakeside bolnišnico se
je morala podati Rose Marie
Grzinič, hčerka Mr. in Mrs.
John Grzinič iz Glass Ave.

Zalostna vest iz domovine
Brooklyn, N. Y. — Mr. Ru-
dolph Weibel je prejel sporo-
čilo iz Metlike, da je njegova
73 let stara mati na "prevozu"
umrla. Njegovega brata je
brenil konj, da je umrl. Ali je
bil to nemški ali laški konj,
poročilo ne pove. Za njegovo
sestro pa ne vedo, kje je.

DEFENSE
BOND
QUIZ

Q. What and when is Retail-
ers-for-Defense Week?
A. Retailers-for-Defense Week
is this week—September 15
to 20—during which the re-
tail industry will concentrate
its efforts to enlist customer
interest in buying Savings
Stamps at retail outlets
throughout the country.
Q. What kind of retail stores
are selling Defense Savings
Stamps?
A. Department stores, grocery
stores, variety stores, hard-
ware stores, drug stores—
every sort of retail outlet—
carries stamps.
NOTE.—To buy Defense
Bonds and Stamps, go to the
nearest post office, bank, or
savings and loan associa-
tion; or write to the Treas-
urer of the United States,
Washington, D. C. Also
Stamps now are on sale at
retail stores.

ZASEDA

(286)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

WHEN THE BUTAWA
SPY SAW THAT TAR-
ZAN WAS NOT FOL-
LOWING THE GIRL,
HE DARTED AWAY
TO INFORM HIS
COMRADES.

"SHE'S ALONE," HE REPORTED
EXCITEDLY; "BIG SWANA CAN-
NOT HELP HER NOW!"

UNFORTUNATELY
TARZELIA'S MIND
WAS ON THE WHITE
GIANT; SHE WAS
NOT AS WARY AS
SHE SHOULD HAVE
BEEN.

SO SHE WAS ENTIRELY
UNPREPARED WHEN HER
SAVAGE FOES LEAPED
UPON HER FROM AMBUSH!

Ko je ogledel Bitawa divjakov vi-
del, da Tarzan ne sledi beli deklici, se
je obrnil v stran, da o tem obvesti
svoje tovariše.

"Samu je," je naznanil vznemirjen.
"Veliki Bwana ji sedaj ne more po-
magati!"

Na nesrečo so bile Tarzelina misli
pri belem velikanu in ni bila za sebe
tako pazljiva, kot bi morala biti.

Tako je bila popolnoma nepravil-
na, ko so divjaki planili proti njej
iz zasede!

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk.

TEDENSKI KOLEDAR

21. Nedelja — 16. pobink.
22. Ponedeljek — Tomaž Vil.
23. Torek — Tekla, dev.
24. Sreda — Marija, reš. jet.
25. Četrtek — Pacifik, spoz.
26. Petek — Justina
27. Sobota — Kozma in Damijan

TRETJA NEDELJA V SEPTEMBRU

"Pravične prav vodi njih priprostop, hudobne pa pokonča njih podlizovanje (Pregov. 11. 3)".

Tudi hudobnež spoštuje in ceni poštenost in odkritost. Čisto naravno spozna v poštenosti nekaj višjega, dasi kot hudobnež poštenost zlorablja. Zvitost in lokavost sta bili vedno predmet zaničevanja, bodisi pri dobrih kakor pri zlobnih. Tudi najbolj podel človek ju zaničuje, se jih sramuje in skuša ju zakriti pod krinko poštenosti. Ne povsem brez razloga: kdor je odkritost, iskren, je tudi pošten, ker bi mu bilo drugače treba nekaj skriti. Kdor je pa zvit, je vedno tudi zloben, drugače bi mu ničesar ne bilo treba skrivati. Vsekakor tak zvit ptič pa vara bolj samega sebe kakor druge. Le redkokdaj more tako skriti svoje namene, da bi se tuintam ne pokazalo njegovo zlobno in zvito srce. S tem pa uniči takoj vsako vero,

zatre svoje dobro ime, tako da mu niti tedaj nihče ne zaupa, če res pošteno ravna. Nihče ni tako priprost, da bi tuintam ne spoznal nakan zvitiga srca. Malo razsodnosti in veliko napuha toraj kaže oni, kateri meni, da je dosti prebrisan in da more vedno druge tapiti, ne da bi kaj zapazili. Le kak abotnež meni, da so vsi njemu enaki.

"Kdor naravnost hodi, varno hodi, kdor pa svoja pota pači, bo prišel na dan (Pregov. 10. 9)", namreč kot zvit človek. Če je pa kot tak znan, se ga vsak tembolj ogiba, in skuša zvičajo odgnati z zvičajo. Tako mora sčasoma priti na izgubo in zvitost pade na njega. "Kdor zalezljivo rani, rani samega sebe, kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade, kdor drugim zanjke nastavlja, sam v njih pogine (Sirah, 27. 28)". Vsa nesreča je prišla v ta svet po zviti kači, zvitost toraj ne more prinesiti blagoslova.

NARODNI ZASTOPNIKI V AMERIKI V ZADNJI VOJSKI

N. N.

V zadnji svetovni vojski se je začelo delo za Jugoslavijo, toraj tudi za našo svobodo na otoku Krfu, kjer so zastopniki Slovencev, Hrvatov in Srbov sestavili in podpisali takozvano Krfsko deklaracijo, ki je bila podlaga vsega nadaljnjega dela za ustanovitve Jugoslavije. Pri tej priliki je pokojni Pašić igral zelo čudno ulogo, kakor je dokumentarno dokazala češka zgodovinarica Pavlova v svoji veleznanimi knjigi "Zgodovina jugoslov. londonskega odbora", kakor tudi pozneje čeli časa tega dela. Pri priliki bomo še več povedali iz te knjige.

Londonski odbor, njega ustanovitev in njegovo delo so financirali hrvaški milijonarji iz Južne Amerike, ki so darovali v ta namen težke milijone. Nekoliko so prispevali tudi Jugoslovani iz severne Amerike, toda ne veliko.

Londonski odbor je kmalu spoznal potrebo, da pošlje med ameriške Jugoslovane posebne odposlance, da so delali tukaj v ta namen.

Zelo koristno bo za narodne in vladne zastopnike, ki sedaj prihajajo k nam v Ameriko, da jih opozorimo na delovanje teh mož takrat, da ga proučijo in se varujejo napak, katere so stori-li in stvari zelo škodovali.

Prvi je prišel Etbin Kristan in sicer ne poslan od londonskega odbora, ker je prišel veliko prej, predno je bil ustanovljen, temveč sam. Njegovo delo, njegovo republikansko združenje, zlasti pa "milijon dolarski fond" je še v življenju spominu ameriških Slovencev, zlasti se ga dobro spominjam jaz, ker so me dali aretirati, ker sem resnično povedal. Bil sem pred sodiščem oproščen. Oproščen pa tudi pred slovensko ameriško javnostjo v polni meri. Etbin Kristan je bil brez dvoma zmožen mož. Njegov nastop med nami bi bil pravi blagoslov, ko bi mož ne bil vsega gledal samo skozi rdeča očala, temveč iz stališča našega naroda, čigar sin je bil. Danes to gotovo sam vidi,

ko gleda s treznega viška sivih let.

Drugi je prišel Niko Zupanič ob času ustanovitve in dela Sakserjeve liberalne Slovenske lige. Njegovo delo je bil hud udarec za Ligo in njeno delo, in jo je tudi ubil. Mož se v velikem času ni mogel povspeti nad svojo protikatoliško nestrpnost, da bi bil delal za svobodo naroda nepristransko, da bi bil delal za združenje nas vseh, ne glede na versko ali politično strankarsko prepričanje, ker je šlo za svobodo celega naroda, nas vseh, — če hočete — klerikalcev in liberalcev. Brošura "Slovenija, vstani!" je povzročila nezmerno škodo med ameriški Slovenci in jih napolnila z nezaupanjem do londonskega odbora in tudi do bodoče Jugoslavije. Država Jugoslavije bo morala biti predvsem svobodoljubna zlasti glede verske izpovedi. Naša velika država U. S. ima za temeljno točko svobodo veroizpovedi, da sme vsak častiti svojega Boga po svojem lastnem prepričanju in sicer nemojteno, da, zaščiten od svoje države. Protiviserski, zlasti protikatoliški fanatizem je strup za vsako državo in je vsako uničil, ali saj zapeljal v velike težave, v veliki prelivanje bratske krvi in postavil v nevarnost njen obstoj. Brošura "Slovenija, vstani!" je grdo napadla zlasti tiste, ki so Jugoslavijo s svojim delom in s svojimi žrtvami ustvarili in bili njeni očetje, Dr. Kreka, Dr. Jegliča in Dr. Korošca. Kako žaljiv je bil za vse katoliške Slovence, ki jih je vendar najmanj 75% n. pr. znani kartun v "Glas Naroda" o Srcu Jezusovem.

Vse nas kat. Slovence, zlasti vse duhovnike je naslikal in obsodil kot sovražnike naroda in njegove svobode.

Potem sta prišla Dr. Marušič in Dr. Vošnjak. Ta dva sta nastopala bolj korektno, posebno Dr. Marušič, dasi liberalce, se je prikupil tudi katol. Slovence, da, katoliški Slovenci, kat. tisk ga je podpiral, njegove

zatre svoje dobro ime, tako da mu niti tedaj nihče ne zaupa, če res pošteno ravna. Nihče ni tako priprost, da bi tuintam ne spoznal nakan zvitiga srca. Malo razsodnosti in veliko napuha toraj kaže oni, kateri meni, da je dosti prebrisan in da more vedno druge tapiti, ne da bi kaj zapazili. Le kak abotnež meni, da so vsi njemu enaki.

"Kdor naravnost hodi, varno hodi, kdor pa svoja pota pači, bo prišel na dan (Pregov. 10. 9)", namreč kot zvit človek. Če je pa kot tak znan, se ga vsak tembolj ogiba, in skuša zvičajo odgnati z zvičajo. Tako mora sčasoma priti na izgubo in zvitost pade na njega. "Kdor zalezljivo rani, rani samega sebe, kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade, kdor drugim zanjke nastavlja, sam v njih pogine (Sirah, 27. 28)". Vsa nesreča je prišla v ta svet po zviti kači, zvitost toraj ne more prinesiti blagoslova.

Drugi je prišel Niko Zupanič ob času ustanovitve in dela Sakserjeve liberalne Slovenske lige. Njegovo delo je bil hud udarec za Ligo in njeno delo, in jo je tudi ubil. Mož se v velikem času ni mogel povspeti nad svojo protikatoliško nestrpnost, da bi bil delal za svobodo naroda nepristransko, da bi bil delal za združenje nas vseh, ne glede na versko ali politično strankarsko prepričanje, ker je šlo za svobodo celega naroda, nas vseh, — če hočete — klerikalcev in liberalcev. Brošura "Slovenija, vstani!" je povzročila nezmerno škodo med ameriški Slovenci in jih napolnila z nezaupanjem do londonskega odbora in tudi do bodoče Jugoslavije. Država Jugoslavije bo morala biti predvsem svobodoljubna zlasti glede verske izpovedi. Naša velika država U. S. ima za temeljno točko svobodo veroizpovedi, da sme vsak častiti svojega Boga po svojem lastnem prepričanju in sicer nemojteno, da, zaščiten od svoje države. Protiviserski, zlasti protikatoliški fanatizem je strup za vsako državo in je vsako uničil, ali saj zapeljal v velike težave, v veliki prelivanje bratske krvi in postavil v nevarnost njen obstoj. Brošura "Slovenija, vstani!" je grdo napadla zlasti tiste, ki so Jugoslavijo s svojim delom in s svojimi žrtvami ustvarili in bili njeni očetje, Dr. Kreka, Dr. Jegliča in Dr. Korošca. Kako žaljiv je bil za vse katoliške Slovence, ki jih je vendar najmanj 75% n. pr. znani kartun v "Glas Naroda" o Srcu Jezusovem.

Vse nas kat. Slovence, zlasti vse duhovnike je naslikal in obsodil kot sovražnike naroda in njegove svobode.

Potem sta prišla Dr. Marušič in Dr. Vošnjak. Ta dva sta nastopala bolj korektno, posebno Dr. Marušič, dasi liberalce, se je prikupil tudi katol. Slovence, da, katoliški Slovenci, kat. tisk ga je podpiral, njegove

TRGOVCI PRODAJAJO OBRAMBNE ZNAMKE

Slika kaže eno mnogih trgovin, katerih lastniki so se odločili, da bodo prodajali obrambne znamke. Zaradi njih nizkih cen priporoča vlada te znamke zlasti za prihranke otrok.

vi lastni politični pristaši in njih tisk pa ne. Ustanovila sta z nami Slov. Narodno Zvezo, ki je se le zagrabila celo delo pravilno, da se je za ustanovitev Jugoslavije začelo delati tudi med nami. Manj srečen je bil Dr. Vošnjak sam, ki je bil pristaš Pašičeve zamisli Jugoslavije kot Velike Srbije, ali kakor pravi zgodovinarica Pavlova v svoji knjigi, "da je dobila Srbija Slovence in Hrvate samo kot odškodnino za svoje žrtve v svetovni vojni." Bil je velik centralist t. j. bil je za ureditev take Jugoslavije, kakoršna se je ustanovila z vidovdanskega ustava, ki je bila pravo prokletstvo za državo in jo je privedlo tja, kjer je danes.

Takrat so prišli v Ameriko za Hrvate in za Srbe še drugi možje Srbi in Hrvatje, katerih pa ne bom opisoval. Toliko pa lahko rečem, da jih je bilo več, o katerih, je gotovo, da bi bilo stokrat boljše, da bi jih ne bilo, ker so več škodovali kot koristili. Za tako kočljivo delo tu v Ameriki, kakoršno je delo v Ameriki za narod doma, morajo biti samo možje, ki imajo jasne pojme, ki so veliki po svoji duši, veliko in široko grudni, ki znajo združevati, zidati, ne razbijati, ne podirati, ki se zavedajo, da smejo in morejo delati samo za to, zahtevati samo to, kar in kakor hoče narod doma. Vsako delo proti večini naroda mora pre- je ali sleje doživeti samo poraz.

službi ni mogla biti brez praskov in njene tovarišice so zadrženo gledale njeno početje. Končno je začel nek tamošnji uradnik svariti mlado vdovo pred neumnim početjem. V začetku se je nanj jezila, končno pa jo je ganila njegova pozornost, iz hvaležnosti se je rodila prava ljubezen in kmalu je bila v hiši poroka.

Za njo se je nastanila pri omenjeni gospe gospodična 37 let, ki je že davno obupala, da bi postala kdaj zakonska družica, zlasti še, ko je imela nezakonskega otroka. Nesreča je hotela, da je izgubila še službo in jo je gospa obdržala v stanovanju še nekaj časa brezplačno. Povsem slučajno se je nekega dne spoznala v vlaku z bogatim vdovcem, ki jo je peljal pred oltar ter po poroki vzel k sebi tudi njenega otroka.

Najbolj čudno se zdi gospe A., da se je pri njej kot stanovalce poročil okrog 50 let star sodnik, ki nobene ženske niti pogledal ni, dokler se ni nastanil v tej hiši. V službi je naravnost sovražil ženske in tudi pri sodnih razpravah je vedno rajši verjel moškim kot pa ženskam. Edina stvar, ki ga je zanimala, je bila glasba. Pri tej gospe je večkrat igrala klavir mlada učiteljica, ki je kaj rada tudi popevala. Tako se gospod sodnik ni mogel premagati, da ne bi ob večerih poslušal gospodične, kako igra in poje. Končno so mu postale večerne ure tako ljube, da je bil kar žalosten, ako ni bilo lepe gospodične. Ko jo je vprašal, če hoče postati njegova žena, je bila kar zadovoljna, in poročila sta se. Danes sta najbolj srečen par, kar jih je omožila gospa A.

Dosedaj še prav nobeden ni šel od gospe A., ne da bi se poročil. Nič se ni zlagala ta gospa, ko je povedala, da je imela v svoji hiši že enajst porok in vsi pari se je še vedno spominjajo in so srečni.

Kaj mislite, no, kdo je ta osrečujoča gospa? Saj vam ne morem povedati, oprostite. Ko sem jo vprašal, če smem kaj takšnega kdaj napisati v časopis, se je kar prišla za glavo in v nekem strahu dejala: "Za božjo voljo, tega pa nikar ne storite. Ne maram, da bi me po časopisju vlačili. Vsaj z imenom me nikar ne napišite, če že ne gre drugače. Če se vam že ravno tako zanimivo zdi to, kar sem doživela, kar napišite, da se je to zgodilo magari nekje v Angliji ali celo v Ameriki. Kaj bodo pa ljudje rekli, če bom s pravim imenom prišla v časopis. Bodo rekli, da sem res tako praznoverna..."

No, in obljubil sem ji, da je ne bom izdal. Zato naj tudi kdo drug, ki ga morda teži to ali ono, in bi rad našel svojo srečo v hiši te gospe, ne sprašuje preveč, kje je, da ne bodo pametnejši ljudje tega zvedeli in se še smejaši njemu in njegovi — praznovernosti.

— Buy Defense Bonds and Stamps —

JEREMIJA SE RAZGLEDUJE

P. Bernard Ambrožič, OFM.

4. IN KAJ JE ŠE MOGOČE ZVEDETI

Tako torej sem se razgledoval, tako sem poslušal, tako gledal, tako celo — usta odprl. In sem spoznaval bolj in bolj, da nisem samo jaz na razgledovanju. Uvidel sem, da je tudi pre mnogim drugim v mislih enaka pot, kot je bila v meni, preden sam skočil preko državne meje v Cleveland. Tudi drugi bi radi med rojake in se razgledali. Tu di drugi bi se radi porazgovorili in si poiskali pojasnil in presodili možnosti in pota in sredstva. Razlika je le ta, da drugi ne vedo, da so ZE med rojaki in da jim ni treba šele prestopiti kake meje. Drugi, nekateri, pravim, ne pomislijo, da jim ni treba šele za mejo odpreti oči in ušesa, ampak da to lahko store vsak dan, vsako uro, ker žive sredi rojakov. Zlasti pa ne pomislijo, da jim je mogoče vsako uro odpreti tudi USTA in si med seboj povedati, kaj jih teži, in si med seboj svetovati, po kakšnih potih je mogoče priti do jasnosti, ali vsaj do poskusa jasnosti. In še enkrat rečem: Spoznal sem, da je malo manj ko vsak tudi tu v Ameriki z menoj vred na — razgledovanju... Sele iščemo in tipamo, ko je že — tritčrt na dvanajst! In zato v tistem hipu, ko sem napisal skupni naslov teh člankov, nikakor nisem mislil le na pisavca dvanajstih jeremijad v Amerikanskem Slovincu, ampak sem spet ozmerjal z imenom Jeremija — ves naš narod!

Ko sem na tisti način odprl usta, kakor sem povedal v zadnjem članku, sem dobival različne odgovore. Nekateri so samo z rameni zmignili in dejali, da takih reči niso vajeni. Hoteli so reči: Mi nismo vajeni, da bi dajali iniciative, vajeni smo jih samo sprejemati od drugih. Ne teče jim beseda dosti gladko, še manj pa pero. Tako in podobno so se izgovarjali. Naj se vsega tega loti kdo drug, ki ima več izobrazbe, ki je vajen javnih debat in razprav. In tako dalje in tako dalje. Saj nam je znano vse to, saj vemo, kako ljudje radi gredo s pota kakim "sitnostim". Tudi radi opravičimo take reči v "normalnih" časih. Ampak danes? Danes je tako, da vsak žalosten "pomislilkar" po svoje pripomore k hitrejši smrti CELEGA naroda. Razumete?

S tem ne mislim obsojati pomislekov samih. Ne smete me napačno razumeti, ko so me napačno razumeli na primer tisti, ki so brali pred mesecem dni ali kaj nek moj spis v Ave Mariji, potem so pa prišli s trditvijo, da jaz JAVNO — Hitlerja zagovarjam... Well, well!

Kadar kaj beremo, ne smemo oviseti na samih besedah, treba je priti do dna mislim, idejam, ki se za besedo skrivajo.

Torej še enkrat: Pomislekov ne obsojam. Kritiziram tiste, ki imajo pomisleke, pa so s tem kar lepo zadovoljni, in ne naredijo nobenega resnega poskusa, da bi se pomislekov tudi iznebili. Z drugo besedo, da bi prišli na jasno. So ljudje, ki ti pridejo s prav resnimi in upoštevanja vrednimi pomisleki, ki jih tudi ti pripoznaš. Ko pa skušaš dati pojasnila, spoznaš, da tvoji poskusi stvar pojasniti, niso nič preveč dobrodošli. Spoznaš, da imaš pred seboj človeka, ki je neke globoko v srcu naravnost srečen, da ima tehtne pomisleke. Rešitev pomislekov bi bila zanj nesreča, tako vsaj sam zase občuti, zakaj potem bi bil primoran k — aktivnosti. Ne imel bi več opravičila za svojo neaktivnost za to, da kar naprej ob strani stoji...

Tako je bilo tedaj z nekaterimi. V teh nisem našel posebnega zadoščenja, seveda ne. Hvala Bogu, ni pa bilo tako z vsemi. Srečal sem take, ki so bili prav tako na razgledovanju, kakor sem bil jaz, pa so svoja odkritja o priliki razgledovanja drugače izrabili ko oni prvi.

Zvedel sem namreč tudi to, da so se vršile neke konference, ki so uspehe tistega razgledovanja spravile v nekaj sistem. Potem so sistematično pretehtavale pomisleke in ugibale — pa tudi uganile! — kako je treba pomislekom priti do dna. Napravili so že pota, ki so edino na mestu. Upati je, da se bo na ta način marsikaj zelo hitro pojasnilo samo od sebe in bodo potrebna pojasnila tudi objavljena.

Da, tudi takih ljudi ne manjka v Clevelandu. Gotovo tudi po drugih naselbinah ne. Zavedajo se, da preostalih kratkih petnajst minut ne more dati zadosti časa za nerisanje, za bojzani in strahove, za skrb nad morebitno "zamerom" na levo in desno in druge take in podobne "bavbave". Edina stvar, ki nas utegne še rešiti, je delavnost, je akcija in spet akcija. Čimveč aktivnosti, pa ZELO HITRE aktivnosti, toliko več upanja, da se morda — celo tedaj je MORDA! — odvrne grozna tragedija CELEGA NARODA! In to ne le NEKEGA celega naroda, ki je vreden, da si ga svet ohrani, ampak tragedija NASEGA celega naroda, ki ni nič drugega ko — TI IN JAZ IN MI VSI... (Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nad vse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in sedanjost Zlato knjigo, obe za samo 75c

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

"Torej: to tudi jaz pravim! Stari — z dovoljenjem rečem tako — moj gospodar, se krvavo trudi v svoji pisarni od pete ure zjutraj do desetih zvečer. Sin pa se klati po svetu in zapravi ogromno denarja."

"To je večkrat tragika bogatih sinov."

"Že zopet tista vaša tragika. Jaz pa povem kar naravnost: lopovščina. Tragičnega jaz ne vidim prav nič v tem, če se kdo iz dneva v dan zabava."

"Pač, gospod Boltežar; poguba je to, ki grozeče prihaja."

"Kaj še — stari je tako bogat; njegovega denarja ne potrosi niti tak sin."

"Saj ni denar to, o čemer govorim."

"Ampak?"

"Ampak njegova resnoba je v nevarnosti in z njo njegova umetnost in morebiti njegovo življenje. Toda mlad je še; divja še, se bo že še zresnil; želim mu kar najboljšo."

Boltežar je godrnjal.

"Torej, če ne bo odnehal pri dvojkah, se bo nekaj zgodilo, tedaj se spozabim. Noroglav babjek je. Ali ni žalostno — ni dolgo tega, kar ene strupene gobe ni več, Biance, pa požene nova, še vse bolj strupena."

"Da, tako se dogaja v gozdu. Lahko pa ste čisto mirni, gospod Boltežar; saj vendar veste, kako pridni in trdni sta deklici pri "Grozdu!"

"Obe ne! Le ena! Ena pa se je hodila sankat!" —

"Ptički vsi so že prišli,

ptički vsi, ptički vsi.

Kos in drozg ter ščinkavec,

škorček, z njim pa jata vsa.

Voščimo veselo leto,

samo srečo in blilje!"

Vriskačji otroški glasovi so silili k nam v sobo.

"Gospodična Grubelnik s svojim razredom," je rekel Boltežar. "V prosti naravi poučuje prirodopis. Vprašala me je najprej, ker sem pač šolski nadzornik, če sme v urah, ko poučuje prirodopis, iti s svojimi otroki v gozd in na travnik. V gozd že, sem ji rekel, na travnik pa ne; kajti tam bi napravili preveč škode in tako bi se pedagogika in narodno gospodarstvo ne zlagala. In sedaj gre z njimi v naravo. Ali ne pojo lepo ti otroci? Vedno sem zelo cenil lepo petje v svoji šoli. Ali bi šla malo iz hiše in poslušala?"

"Petje?"

"Ne, petje slišiva tudi od tukaj. Poslušala bova, ko bo učila otroke! Kar naprej samo peti ne sme z njimi med prirodopisno uro; to bi ne bilo vzgojno. Le na poti iz šole in nazaj prepevajo. V naravi pa se vrši pouk, vsako stvar jim pokaže na kraju, kjer je, obrazloži jim pogoje rasti in življenja vseh stvari, pove, v kakšnih odnosajih so stvari med seboj, vse — veste — priroji takole na biološko stran. To je moderna metoda, kakor so jo učili znani preosnovatelji.

"Saj ste strašansko izvedeni v teh stvareh, gospod Boltežar!"

"Hm! Priznati moram, da mi je gospodična Grubelnikova včeraj malo predavala o tej reči; sicer pa, kot šolski nadzornik moram vedeti kaj reči. Ali bova to-čej šla in malo poslušala?"

"Jaz vendar ne; jaz ne smem!"

"Kako da ne? V svoji šoli vendar lahko vsakemu, komur hočem, dovolim, da posluša. Če lahko pustim, da gledate, kako seje moj hlapec ječmen, potemnake tudi lahko pustim, da poslušate, kako moja učiteljica poučuje otroke prirodopis. Ali pa se morebiti ne zanimate za to?"

"Zanimalo bi me zelo, toda motil bi punke."

"No, no, saj vendar ne boste brbrali vmes, ali drsali z nogami, ali pa metali papirnatih kroglic, kakor delajo to drugi razposajenci. Ne delajte praznih izgovorov in pojdite z menoj! Vtepel sem si v glavo. Če kdaj svoje nadzorništvo radi pomanjkanja časa ali radi pomanjkanja zanimanja do denarnega dobička (ta reč mi namreč, če pristejem vse izdatke, prinese letno 48 dinarjev) — če torej slečem kdaj svoje pedagoške in nadzorniške hlače, boste lahko moj naslednik. Zaenkrat pa je kar veselo. In sedaj pojdiva! Če sva že skupno igrala uradnega predstojnika in komisijo radi umora in požiga, sva lahko skupno tudi šolska oblast."

In res me je vzel s seboj.

Erika je moje zmedene besede, katere sem ji rekel v opravičilo, da neupravičeno posegam v njen posel, sprejela s prostodušno pristranostjo. Kaka razstava šolska ura pač ni, je rekla, toda škodo bom trpel jaz sam. Gospoda Boltežarja pa je sprejela s spoštovanjem, ki se spodobi predstojniku, in opazil sem, da je bila celo malo razburjena, ker bo morala učiti "pod nadzorstvom."

Bilo pa je kar srčkano. Otroci so počasi in vljudo hodili s svojo učiteljico, imenovali so posamezna drevesa v gozdu z imeni, ponavljali, kar so nedavno slišali o mačicah in brstju in so tu in tam utrkali vijolice. Z izvedenimi očmi so opazovali cvetove, preštevili cvetne listke in prašnike in narejali pametne obrazke.

Nenadoma je puhnil Boltežar.

"Poglejte no tam tisto dekletce — tista mala, ki ima kakor kutina rumeno kito — ta vam žre vijolice — kakor tele."

Res je bilo tako. V svoje misli zatopljen je stala deklica tamkaj, pomežikavala v sonce in grizla vijolice.

Boltežar je potegnil debelo zapisnico iz žepa in si nekaj zapisal. Oho, sem si mislil, ta pa misli resno. Tudi Erika je opazila, da Boltežar pisari, nekoliko je zardelela, spazila dekletce, ki je jedla vijolice in jo poklicala k pazljivosti s karajočo besedo.

"Škoda!" je zagodrnjal Boltežar. "Prav tehnolo ji je."

Sli smo dalje. Oglasila se je kukavica. Otroci so štelili.

(Dalje prih.)

NEMCI SILIJO ČEHE NABIRATI STARO ŽELEZO

London, (ONA) — "S. B." — Trikratni poziv nazilev na češko prebivalstvo, da bi začeli zbirati stare kovine za nemško vojsko, je popolnoma propadel, ker se Čehi temu pozivu niso odzvali. Kakor nadalje poročajo, so bili vsled tega Nemci prisiljeni, da so izdali ponoven poziv nad češko prebivalstvo, s katerim je sedaj zapovedano, da morajo nabirati stare kovine. Kateri bi se temu pozivu zoperstavljali, je strogo kaznovan.

From: Press Section,
Defense Savings Staff,
Treasury Department,
Washington, D. C.

For Immediate Release

FOR DEFENSE

AMERICA ON GUARD

Buy U. S. Savings Bonds and Stamps. Buy them every Saturday, Sunday or Monday. Buy them in any of the following places: ...

Listen to

PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST

Every Saturday, 1:30 to 2:30 P.M.

STATION WHIP

1480 kilocycles

(First Station on Your Dial)

Featuring a program of

Yugoslav Folk Music

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9.

zjutraj do 8:30 zvečer.

MICHAEL TRINKO IN SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popravilci ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kakor pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobena zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovincem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarstva dela vršimo točno in za iste jamčimo.

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega berila se nudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig, sezite po nji takoj, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

KRASEN KRIŽ

kateri tvori pripravo, ki se rabi ob čaru prebivanja bolnikov. Narejen je po novem praktičnem načinu iz takozvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagorlovijeno vodo, bat, prtič, žilčke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krasen križ za obesiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlit iz lepe svetle medenine. Te križe so začeli izdelovati pred kratkem kot posebno noviteto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeku z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunka

Kaki svetniki Angleži niso, enake pa ne bodo le roparji. Mi pomagamo Angliji, ampak Angleži so kramarji in si pomagajo bolj samim, ne toliko Angliji. Izvoz v Argentino se je dvignil za 17 odstotkov pri Angliji, in pri nas primanjkuje sirovin za obrambo, Angleži pa kompetirajo z Amerikanci pri ameriškanih dobavah, ker razpolagajo pri izdelkih z našimi sirovinami. Cudni svetniki so ti Angleži.

Z Rusi so se odločili za zasledbo Irana ali Perzije. Nemci silno kričijo, kako Churchill in Angleži napadajo mirne države in napadajo tudi svoje bivše zaveznike, kakor je bilo tam v Siriji napram Francozom. Silno so ogorčeni nad temi roparji. Well, saj se poznamo. Pri Siriji in Iranu so Nemcem štrene zmešali, in naravno je, da Nemec zdaj kriči o roparstvu, ker on smatra samega sebe za opravičenega, ko koga prav do nagega sleče. He... he... ogorčenje in roparja!

Nameni Rusov pri Perziji so zaviti v tempo. Peter Veliki, ki je prišel v zadnji dobi v čast med sedanjimi Rusi, kar veli, ko pomeni, ako kdo zna čitati med vrstami, je svojim sicer zelo počasnim. Rusom zabičeval: "Marširajte, marširajte, dokler ne pridete do morja, ki ne pozna ledu!" Vladivostok ima led, Port Arthur je pograbil z ameriškansko pomočjo 1. 1905 Japonec. Črno morje je kletka, Baltik ima led in je tudi kletka, ampak Perzijsko morje je brez ledu. Ako s pomočjo ruske zime sedanji Rusi Hitleru pokažejo, kje poperaste, od izhoda ogromnega zaledja širne Sibirije v Perzijsko morje ne bodo hoteli iti, in če bi pri tem tudi Angleži grbančili čela. V Sibiriji je prostora za štiri sto milijone ljudi, le prometnih sredstev je treba, in pri tem so Rusi pravi — Amerikanci.

Pri akademskih razpravah o Združenju Evrope, kakršna je pri sru posebno slovenskim socialistom, se poudarja, da bi izginile vse pritožbe manjšin, ker bi te imele svoje zajamčene pravice. Vrlo lepo na papirju. Vsaj pri vprašanju Trsta pa so slabi v logiki. Recimo, da bi Trst postal jugoslovanski. Pravijo sami, da bi Italijani naprej jamrali o "neodrešenih". Kako to? Čemu, ako bi imeli tudi kot manjšina svo-

je pravice. Pravijo, da mora Trst postati samostojno mesto in slovanska manjšina mora imeti pravice. Dobro in lepo, če bi jih res imela, nad čemur pa jaz podvomim, in nobenega dvoma ni, da bi bila ta slovanska manjšina izpostavljena italijanskemu vplivu kot vplivu večine in vladujoče javnosti. Ali naj se zopet začne borba za vsako dušo? In ali bi ostala Jugoslavija molčala pri takem raznarodovanju?

Drugačno bi utegnilo biti stališče pri slovenskem vzhodu, če bi vsi Slovani tvorili neko Združeno slovanstvo in bi bil Trst pri tem slovanstvu. Slovanske manjšine izven tega Združenega slovanstva bi prav gotovo ne kričale, ker vsak Slovan, kadar je med drugorodno večino, naravnost skuša postati del te večine, tu bi res bil mir, ampak vse manjšine, nemške, laške, mažarske, rumunske... bi silno kričale. Toraj hoče, da naj se kričanje in vmešavanje drugih nadaljuje? Nikakor ne. Iz sveta pa se tako kričanje ne bo moglo kratkoma spraviti, ali potlačiti z golo lepo željo, toda vsako neopravičeno kričanje bi se lahko krotilo, ako bi tvorilo Združeno slovanstvo tako silo v Evropi, da bi bilo treba le zagrmeti, če bi kaka zunanja sila (Nemčija, Italija...) hotela kaj mešati radi neopravičenega kričanja.

Združena Evropa je akademična roba in enako akademična roba tudi Združeno slovanstvo, nagnete se lahko sem ali tja. Narodi pa so in nekaj dobrega nacionalizma nihče ne bo mogel odpraviti. Pri Združenem slovanstvu bi bila zaščiten slovenska plemena, drugi bi imeli svojo narodno bitnost in narodno vlado (Nemci, Lahi, Francozi, Spanci...) dosti kaj mešati bi pa ne mogli, ker bi visel nad njimi Damoklejev meč slovanske sile kakih tri sto milijonov ljudi.

ISČEMO PRODAJALCEV

Eno najstarejših čičaških podjetij, ki izdeluje spomenike, išče prodajalce. Voditelj na razpolago; avto potreben. Velika provizija. Starost 35 do 50 let. Izkušnje niso potrebne. Priglasite se v ponedeljek ali torek zjutraj po 10. uri na 4335 Washington blvd. Chicago.

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zbora vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako se niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste še prestari.

V društvo se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 60. leta. V mladinski oddelki pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Frank Matoh, predsednik, Louis Simenc, blagajnik, John Pedirtz, tajnik, 14904 Pepper Ave. Tel. Glenview 7120 Mike Zlate, boln. tajnik, 845 E. 139th Street

Telefon: P. O. 9902

Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme, dr. Stasny in dr. Opsakar.

Nove plačilne knjižice

ZA DRUŠTVA K. S. K. J.

Trpežne vezane v platno, narejene za 12 let. Velikost 4 1/4 x 3 inčev, primerna velikost za šep. Tiskane na dobrem pisnemem papirju s pivniki, po kakršnih društva vedno poprašujejo. Na platnice pride tiskano ime društva, ki jih naroči.

50 knjižic.....\$8.50 — 100 knjižic.....\$13.75

Pri višjih naročilih dodaten popust.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogruental". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga podjasa in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois